

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Eadem septem Angelorum phialas effudentium visio ad septem lethalia
crimina mysticè accommodatur. Sectio IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

verbis Europæ, Africa, & Occidentalium partium Asiæ conuersione prædicitur, in quibus multò gloriosius fides Christi, quam in Orientis regionibus, Mesopotamia scilicet, Arabia, Persia, atque India recepta est: ita è contrario secundum Christi ascensum ad Orientem futurum, illique in partibus Christi magna cum gloria, nominisque sui celebritate super innumerabiles nationes, potèrissimòsq; Reges ac Dynastas ascensurum, qui ipsius fidei, legisque imperium suscipere debeant, vt nostris iam temporibus Diuino beneficio magna ex parte factum videmus: atque ad extrema mundi tempora cumulatius implendum existimamus, videlicet innumeras tunc nationes, earumq; Reges, ac Principes futuros Christianæ fidei, ac religionis cultores, ex quibus erant hi Reges Orientales, qui tria-cto Euphrate aduersus Antichristum eo acto numero exercitu ire parent, cum eo que acerrimum pro Ecclesiâ, Christi que fide, ac religione bellum gerant. Id quod cum fiet, tunc verò Antichristus magis irritabitur, conabiturque per prædicatores suos Catholicis concionatoribus obistere: imo Principes sibi subiectos ad redintegrandam aduersus fideles persecutionem incitare. Quam ob causâ tres spiritus immundos tanquâ legatos mittet ad vniuersos terræ Principes, ac Dynastas: de quibus tamen omnibus Christus in campo Armagedon gloriose triumphabit, cuius campi expositio ex superiori sectione petenda est.

IX. Denique in septimo Angelo, qui effudit phialam suam super aërem, vt voluit

Rich. Vict.

Haymo.

Pannon.

Per aërem.

designantur

dæmones.

Ephes. 6. 12.

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

Richard. de S. Vict. Haymo, Pannon. & alij intelliguntur concionatores aduersus aëreas potestates, sive Dæmones in isto aëre agentes Diuina iudicia denunciantes, quòd Antichristum, eiusque sectatores aduersus Ecclesiam incitauerint. Rectè enim per aëre, eiusmodi aëreas potestates designari ostendit illud ad Ephes. 6. Non est colluctatio aduersus carnem, & sanguinem: sed aduersus Principes, & potestates, aduersus mundi rebus tenebrarum, contra spiritum nequitia in celestibus. Cum igitur ista aëre potestates ex hoc aëre, vbi modo sunt in gehennam præcipites agerentur, audietur quàm primum vox de cælo quasi cælitum gratulantium: Factum est. Quæ deinde subiiciuntur de diuisione ciuitatis magnæ in tres partes, de Babylone mystica, hoc est, multitudine impiorum accipiendâ sunt; quæ vt exponit Richard. sicut modò tribus partibus continetur, videlicet Paganismo, Iudaismo, & falso Christianismo: ita in fine mundi in tres partes secabitur per diuersitatē supplicij: aliter enim Pagani, aliter Iudæi, aliter falsi Christiani punientur. Reliqua, quæ de insulis, montibus, grandine que dicitur, ad penam etiam reproborum pertinent, vt fusè Richard. alijque exponunt. Illud dissimulandum nõ fuit, quod idem auctor animaduertit, comparari grandinem talento, eo quod supplicium apud inferos sempiternum, quo Deus in damnatos animaduertit, suæ æquitatis examine ponderat; pro ut singulorum merita deposcunt.

Eadem septem Angelorum phialas effudentium visio ad septem lethalia crimina mysticè accommodatur.

SECTIO IIII.

DVXIMUS OPERA præteritam post traditam duplicem literalem expositionem, quandam aliam mysticam de his septem plagis afferre, visionemque accommodare septem capitalibus criminibus: sunt enim multa, eaque aptissima que

quæ in hanc expositionem conueniant. Primus igitur Angelus effudit phialam suam in terram, id est, super inuidos, qui terreo colore propter tristitiam, ac mororem, quam de aliena felicitate concipiunt, terram ipsam inuitatur. Rectè autem subiungitur: *Factum est vulnus sanum, & pessimum in eos, qui habebant charactere bestiarum*: tum quia inuidi peculiari ratione characterem bestiarum habent, eo quod inuidia sit Dæmonis propria, quippe qui hominibus felicitatem inuidet: tum quia nullum vulnus est, quàm inuidia, crudelius, & immanius, quippe quæ eum, cui dominatur, crudeliter lauciati: etenim inuidus cõsumitur tristitia, & alienis bonis contabescit. Id quod expendit D. Chrysostr. super 12. cap. epist. 1. ad Corint. *Inuidia, inquit, malum suum nescit, successu loquitur aliorum, expressa quadam satana imago. Habet inuidus in se peccatum suum, quod corrodentem vermem, veneni fontem, & febrem ardentissimam, qua uritur. Melius esset habere serpentem in visceribus sese volutantem, quàm liuorem intus depascentem.* Et hom. 1. in Psalm. 51. in eandem sententiam annotauit verba illa, quæ dixit frater Dauidis natu maximus, eidem gloriam, & famam inuidens, quam ex singulari cum gigante certamine consecuturum esse præuidebat: *Quare venisti, & quare dereliquisti pauculas oves in deserto? Ego noui superbiam tuam, & nequitiam tuam. Sicut tinea, inquit Chrysostr. comedit vestimentum: sic & inuidia inuidentem consumit.* Hanc inuitum ob causam cõcidit vultus Cain, cum vidit Deum ad Abel fratris munera respexisse, vt patet ex illis verbis Domini Genes. 4. *Quare iratus es, & cur concidit facies tua? nonne si bene egeris, recipies? sin autem male, statim in foribus peccatum tuum aderit? Quo loco peccatum pro peccati punitione sumitur. Est autem obiter aduertendum pro eo, quod nos habemus, In foribus peccatum tuum aderit, esse Hebraicè, Ad ostium peccatum tuum robes, id est, cubans, à radice *Rabus*, id est, cubare, siue iacere, & est proprium leonum cubantium, veluti Genes. quadagesimo nono: *Requiescens accubasti vt leo.* Itaque sic locus accipiendus est: *Statim peccatum in foribus tanquam leo, vel molossus cubabit ad te ipsum terrendum, ac deuorandum, hoc est, supplicium, ac pœna mox peccatum, & culpam consequetur.* D. August. viperam similem dixit eandem ob causam serm. 83. de tempore. *sicut, inquit, aiunt viperæ dilacerato illo ipso materno utero, in quo concepta sunt, nasci, ita & inuidia natura illam ipsam animam, à qua concepta est, consumit, & perdit.* Denique Euseb. auctor Græcus vt refertur in catena Græca in Genes. de inuidia intellexit illud, quod Gen. 27. dicitur de Esau, cum sibi vidit præceptam à fratre Jacob benedictionem patris: *Irrugit clamore magno, & consternatus ait, &c.* Nam tam, inquit, dolet præceptam benedictionem, quam fratris inuidet dignitati, vt qui luenti ingenio fratris damno magis, quàm suo cõmodo inuigilaret: id quod arguit & clamor vehemens, & consternatio: Quis verò dubitet consternationem istam exprimere malum illud, quod inuidia in inuidi mentem insert in illam vsque ad consternationem, & interitum crudeliter fauendo.*

Secundus Angelus effudit phialam suam in mare, & factus est sanguis tanquam mortui, & omnis anima viuens mortua est in mari. Significatur accidia, quæ mari propter amaritudinem comparatur: esse enim tristitia, siue amaritudo quadam, ac tedium de spiritali bono. Etenim, vt ait D. Thom. 2. 2. quæst. 35. artic. 2. tristari de bono Diuino, de quo charitas gaudet, pertinet ad speciale vitium, quod vocatur accidia. Merito autem factus est sanguis tanquam mortui, & omnis anima viuens mortua est in mari: quia per accidia virtutes omnes, quæ in anima vivebant, languent, & quodammodo moriuntur. D. Gregor. libr. 32. Moral. sex assignat accidia filias, militiam,

Primi Angeli phialam effusa super terram inuidorum.

Bono alieno quam tabescat inuidus. D. Chrysostr.

1. Reg. 27.

Gen. 4. 6. Peccatum vt leo accubans ad deuorandam

Gen. 49. 9.

Viperam similem inuidiam. D. August.

Euseb. Esau in frangem inuidiam Gen. 27. 34.

II. Secunda Phiala effusa in mare accidia. D. Thom.

D. Gregor. Accidia filia.

D. Isidor.

rancorem pusillanimitatem, desperationem, torporē circa præcepta, euagationem mentis circa illicita. D. Isidorus in lib. de summo bono distinguit tristitiam ab accidia, aitque tristitiam esse, quatenus à laborioso opere, ad quod est obligatio receditur: accidiam verò, quatenus sit ad quietem, indebitam conuersio. Tunc subiungit ex tristitia oriri rancorem, pusillanimitatem, amaritudinem, desperationem: ex accidia verò septem vitia, otiositatem, somnolentiam, importunitatem

Fugienda accidia vniuersitate rerum exemplo.

mentis, inquietudinem corporis, instabilitatem, verborum statem, curiositatem proficisci: de quibus legendus est D. Thom. quæst. citata, art. 4. Fugiendâ accidiâ docet ipsa rerum vniuersitas, in qua nihil est otiosum: sed omnia res illas, ad quas destinata sunt ab auctore naturæ, summa alacritate cõficiunt. Quod præcipue cernere liceat in sole, cuius in nascendo alacritatem admiratur Regius vates Psal.

Psal 19. 5.

18. *In sole, ita vt est Hebraicè, soli posuit tabernaculum suum: et ipse tanquã sponsus procedens de thalamo suo exultauit vt gigas ad currendam viam:* quasi dicat, Ipse sol, vbi nocturno tẽpore in hemisphærio inferiori delituit, summo mane procedit magno cum splendore: quemadmodum si sponsus splendidissimus indutus vestibus procedat è thalamo, è quo cum progreditur, expectantes amici exhilarantur, & gratulabundi excipiunt venientem: & tanquam gigas aliquis potentissimus ad cõficiendum præscriptum sibi spatium promptus, & expeditus exoritur. Exemplum

Exemplum diligentie in Abrahamo Gen. 8. 6.

diligentia, studique rerum diuinarum præbuit Abrahamus Gen. 18. cum ad excipiendos Angelos festinauit ad tabernaculum, dixitque Saræ: *Accelera tria sata simila, commisce, & fac submerisio panes.* Ipse verò ad alimentum cucurrit: & tulit inde vitulum tenerimum, & optimum, deditque puero, qui festinauit, & coxit illum. Quem locum ita expendit Origenes homilia 4. in Gen. *senex currit, Saræ accelerat, puer festinat, nullus piger inuenitur in domo sapientis.* Quod autem c. mnis anima viuens, hoc est, omnia spiritualia dona in hoc accidiæ mari moriantur, perspicuum est ex Proverb. 24. *Per agrum hominis pigri transitur & per vineam viri stulti: & ecce totum replerant vrticæ, & operuerant superficiem eius spinæ, & maceria lapidum destructa erit.* Id quod mysticè fuit adumbratum in Adonibezec, qui Iudic. 1. dicitur amputasse septuaginta Regibus manuum, & pedum summities. Sic enim

Origen. Omnia dona spiritualia suffocant accidia.

Prou. 24. 30.

Dæmon per accidiam quasi manuum, pedumque summities hominibus amputat, inuiles eos ad quicquam boni agendum reddens.

Iudic. 1.

III.

Tertia phiala super gule fontes, & flumina.

Tertius Angelus effudit phialam suam super flumina, & super fontes aquarum: & factus est sanguis. Nomine fluminum, & fontium plerique gulam accipiunt, cui explendæ immensa diuitiarum flumina, aurique fontes vix sufficiunt. Quia tamen omnes in sanguinem conuertuntur: quoniam vt dicitur Proverb.

Prou. 21. 17.

21. *Qui diligit epulas, in egestate erit.* Nec verò solum in præsentia vita, sed etiam in futura: vnde diues ille epulo apud inferos guttulam aquæ expetebat, quæ tamen ei iure negabatur. Et ad Philipp. 3. *Mules ambulabant, quos sæpe dicebam vobis (nunc autem & scens dico) inimicos crucis Christi, quorum finis interitus, quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum, qui terrena sapiunt.* In huius rei typum 4. Reg.

4. Reg. 25.

25. Nabuzardan Princeps coquorum, seruus Regis Babylonis destruxit muros Hierusalem: quia venter, cui tanquam coquorum Principi omnia seruiunt, vniuersas opes, imo & virtutum ædificia, ac muros, quibus anima se tuetur, funditus euertit. Imò sicut idem Nabuzardan vasa templi transtulit in domum Regis Babylonis, fecitque vasa templi vasa palatii, & coquina: ita interdum luxurii, & abdomini dediti Ecclesiastici beneficiorum redditus, qui etiam vasa facta appellari possunt, efficiunt vasa coquina, cum iis ad infinitos gulæ sumptus sustinendos abutuntur. Denique eleganter dixit Hieronymus in epistola ad Sa-

Nabuzardan typus gule dediti.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

Iudic. 1.

linam. Procul sint, inquit, à conuiuio crassatuturæ, & aues omnes, quibus amplissima pa-
 erimonia auolant. D. Hieron.

Quartus Angelus effudit phialam suam in solem: & datum est illi æstu affli-
 gere homines, & igni: & æstuaerunt homines æstu magno, & blasphemauerunt
 nomen Dei. Hæc plaga super iram infigitur: rectè namque in solem phiala ef-
 funditur, cum ira dominatur: quia nihil magis lumen rationis obsecrat, & quo-
 dammodo solem mētis de medio tollit, quàm ira: est enim ira furor breuis. Imo
 Seneca tract. de ira, docet nullam esse viam expeditiorem ad insaniam, quàm
 iram. Quo sensu dixit Paulus ad Rom. 12. *Non vosmetipsos defendentes, sed date locum*
ira, quasi videlicet furioso: sic enim furiosis hominibus liberum locum damus. A
 qua expositione non multum abhorret D. Basilius, cum sic locum interpretatur.
 Date, inquit, locum iræ quasi torrenti, qui obuia quaque impetu suo rapidissimo deuoluit.
 Meritò quoque subiungitur consequutum fuisse æstum, & blasphemiam, quia
 propter iram sanguis æstuat, & efferuescit, eumque feruorem blasphemix in
 Deum, sanctòsque consequuntur. IV. Quarta phiala super solem ira. Ira furor. Seneca. Rom. 12. 19. D. Basilius.

Quintus Angelus effudit phialam super sedem bestix, hoc est, super superbiam, y.
 quæ sedes est dæmonis, iuxta illud Iob. 41. *Ipsè est Rex super vniuersos filios superbix.* Quinti An-
 gelum est regnum eius tenebrosum, quia tandem Deus, qui superbis resistit,
 Iacob. 4. eorum superbiam frangit, dominatumque obscurat: & quia superbi ex
 humiliatione incredibilem dolorem concipiunt, propterea dicuntur præ rabie
 suæ, ipsorum linguas commanducasse. Sextus Angelus effudit phialam in flumè
 magnum Euphratem, hoc est, in libidinem, & luxuriam, quæ Euphrati flumini
 comparatur, tum quia instar Euphratis rapidissimi fluminis magnam hominum
 partem secum deuoluit: tum quia dulcium aquarum nomine rectè voluptas
 carnalis exprimitur: siccantur autem aquæ fluminis, quia tandem voluptuarij
 homines, & plurimis in hac vita tum morbis, tum aliis miseris diuexantur, &
 sempiternis tandem apud inferos tormentis cruciantur. Denique septimus An-
 gelus effudit phialam in ærem, hoc est, in auaritiam, quæ instar camælotis ære
 vescitur, nec bonis, quæ possidet, vnquam fruitur. Hanc enim etiam ob causam
 auaritia appellatur *idolorum seruitus*, ad Galat. 5. quoniam, vt ait D. Chrylostomus,
 sicut idololatrx venerantur idola, nec ea præ reuerentia tangere audent: ita aua-
 rus pecunias tanquam idolum veneratur, nec eas præ reuerentia audet contin-
 gere, sed inani tantùm earum aspectu delectatur. Sexti Angeli phiala in luxuriam. Septimi Angeli phiala in auaritia ærem. Galat. 5. 20. D. Chrylost.

ARGUMENTVM.

Richardus de Sancto Victore existimat caput hoc ad quintam adhuc visionem
 huius operis pertinere: fortasse ex eo, quòd vnus è septem Angelis habentibus septem
 phialas plenas iræ Dei mentio fiat. Sed rectius Pannonius cum aliis hinc sextam vi-
 sionem inchoat, in qua de damnatione meretricis magnæ, & ruina Babylonis disse-
 ritur, vt patebit ex sequentibus.